

TMUN 2023
KALKINMA KOMİTESİ

HAZIRLAYAN: Işık Aya

İÇİNDEKİLER

Genel Sekreterin Mesajı.....1

Komitenin Tarihçesi ve Yapısı.....2

Gündem 1- *Rusya-Ukrayna savaşının dünya çapında gelişen ekonomilere etkisi*

Problemin Tanımı.....2

Problemin Arka Planı (i.e. Kırım Sorunu, Ukrayna ve Rusya 1991 sonrası rejim değişiklikleri) 3

Savaşla Ortaya Çıkan Ekonomik Sorunlar 4

**Rusya'ya Karşı Alınan Yaptırım Kararları ve Ülkelere Dönütleri...
.....5**

**Problemin Gelişmekte Olan Ekonomilerde Ortaya Çıkardığı Sorunlar
.....5**

Bildiri Teklifinin Yanıtlaması Gereken Sorular.....6

Araştırma Önerileri.....6

Kaynakça.....6

Gündem 2- *Gelişmiş global ekonomilerin geliştirmekte olan ülkelere karşı yürüttüğü finansal anlamda yıpratıcı faaliyetler ve bunların incelenmesi*

Problemin Tanımı.....7

Küba Ambargosu ve ABD-Latin Amerika İlişkileri.....7

Fransa'nın Afrika Ülkeleri Üzerindeki Politikaları.....9

Angola İç Savaşı, Botsvana'nın Gelişim Süreci ve Güney Afrika Cumhuriyeti'nin İzlediği Politikalar 9

Bildiri Teklifinin Yanıtlaması Gereken Sorular.....11

Araştırma Önerileri.....12

Kaynakça.....12

TMUN'23 KALKINMA KOMİTESİ ÇALIŞMA REHBERİ

Sevgili Delege,

21-22-23 Ocak 2023 tarihlerinde gerçekleştirilecek olan TAKEV Model Birleşmiş Milletler Konferansı'nın üçüncü resmi oturumunda yönetim ekibimiz adına sizleri ağırlamaktan onur duyuyoruz. Geçmiş yıllara dayanan deneyimlerimizin, bu yılki TMUN'u unutulmaz bir deneyim hâline getirmek için bize gerekli deneyimi sağladığına inanıyoruz ve bu üç günü sizlerle paylaşacak olmaktan mutluluk duyuyoruz.

TMUN'23'ün yönetim ekibi olarak zorlu ve düşündürücü gündem maddelerimizle tüm katılımcılar için ufuk açıcı bir konferans ortamı yaratmayı amaçlıyoruz. Çalışkan ve özverili akademik ekibimiz, güçlü bir tutkuya sahip oldukları konular üzerine yoğunlaşarak güncel ve geniş kapsamlı komite ve gündem maddelerini ortaya çıkardı. Konferansımızda düşündürücü Genel Kurul Komitelerinden dinamik krizlere kadar uzanan 9 komitemiz arasından delegelerin ilgi alanlarına uygun bir komite bulacaklarına gönülden inanıyoruz.

Çalışkan delegelerimizden yenilikçi fikirler görmeyi dört gözle bekliyor ve tüm katılımcıların modern dünya problemlerine yeni bir bakış açısı kazanmış olarak konferanstan ayrılmalarını umuyoruz.

Saygılarımla,

Doğa Naz Kuzucu

TMUN'23 Genel Sekreteri

TMUN'23 KALKINMA KOMİTESİ ÇALIŞMA REHBERİ

Komitenin Tarihçesi ve Yapısı

Merkezi New York'ta olan ve 166 ülkede yerel hükümetlerle çalışmalarını kolektif olarak yürüten Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP: *United Nations Development Programme*), 22 Kasım 1965 yılında EPA (Teknik Yardım Genişletilmiş Programı) ve Birleşmiş Milletler Özel Fonu'nun ortaklığıyla kurulmuştur. Program, Binyıl Kalkınma Hedefleri'ne ulaşmaları için birçok gelişmekte olan ülkeye fonlar yoluyla yardımcı olur; kriz atlatma ve önleme, enerji ve çevre, demokratikleşme, yoksulluğun azaltılması vb. temel konuların anlaşılması için türlü çalışmalar yürütür. Buna ek olarak UNDP her yıl ülkelerin kalkınma sürecini değerlendiren ve bunları göz önüne seren İnsani Gelişim Raporu(Human Development Report)nu küresel ve bölgesel bazlı olmak üzere yayınlar. Başkanı Achim Steiner'dir. Türkiye'de henüz 26 ilde ofisi bulunmaktadır.

Gündem Maddesi 1- Rusya-Ukrayna savaşının dünya çapında gelişen ekonomilere etkisi

Problem Tanımı

Hala devam etmekte olan bir süreç olarak karşımıza çıkan Rusya-Ukrayna savaşı, Ukrayna ve Rusya Federasyonu arasında gerçekleşen mücadeledir. Savaş süresince uluslararası düzeyde tanınmışlık görmeyen Donetsk ve Luhansk Halk Cumhuriyetleri de Rus saflarında yer almış ve Belarus ise Rus işgal kuvvetleri için bölgesel izin sunmuştur. Bunun dışında süreç başlama tarihinden itibaren (bu konu hala tezatlar içermekte, özcesi tartışılmaktadır; bkn. 2014, Kırım) uluslararası yankı uyandırmış olmak ile beraber birçok ülke ve rejim çeşitli kaynaklarca Ukrayna'nın yanında bulunulmaya itilmiştir. Sonuç olarak ise başlıca Rus şirketleri, bankaları ve kamu/devlet borçları hedef alınarak Rusya'ya birçok ülke tarafından yaptırım uygulanmış ve Rus ekonomisi yıpratılmaya çalışılmıştır. Genel tahminler göz önünde bulundurulursa-yatırım riskleri de buna dahil- güçlü bir finansal birikim bulundurmasına rağmen (takriben 640 milyar USD) Rusya'nın 2022 senesinde ağır ekonomik kayıplar alabileceği öngörülmektedir. Gayrisafi milli hasılanın (GSMH) yıl boyunca %-7,5 oranında bir gerileme görebileceği (bkn. Coface) ise tahminler arasında.

Rusya dışında süregelen olaylar dolayısıyla hala ekonomik toparlanma sürecinde olan Eurozone ve AB ülkelerinin de risk altında olduğu tespit edilmiştir. Bu risk seviyesi ülkeden ülkeye değişmekle beraber (Finlandiya ve Baltık ülkelerinin diğerlerinden daha fazla etkileneceğine inanılmakta) hammadde ve enerji piyasalarını bilhassa Avrupa içinde baskı altına sokulacağı düşünülmektedir. Ukrayna'nın mısır, buğday, kolza, şeker pancarı, ayçiçeği, arpa vb. ziraat ürünlerinin ana üreticilerinden biri olması birçok ülkede yiyecek sorunlarının ve

TMUN'23 KALKINMA KOMİTESİ ÇALIŞMA REHBERİ

kıtlıklarının ortaya çıkmasına yol açabileceği de göz önünde bulundurulmaktadır. Bunun dışında Rus petrol ve gazına özellikle Almaya ve İtalya'nın sahip olduğu bağımlılığı kısa sürede azaltmak mümkün olmadığından Orta ve Doğu Avrupa ülkeleri enerji kıtlığı ile karşılaşabilir. Bu durumlar ve daha fazlası, birçoğu Doğu Avrupa'da bulunan ülkelerin kalkınma sürecine negatif yönlü etkisi olacaktır.

Problemin Arka Planı (i.e. Kırım Sorunu, Ukrayna ve Rusya 1991 sonrası rejim değişiklikleri)

Son döneminde ortaya çıkan ekonomik sorunlar ve sivil kargaşa nedeniyle SSCB ve Moskova merkezli Doğu Bloku ülkeleri karmaşık bir dağılma sürecine girdi. Gorbaçov'un izlediği ve diğer komünist rejimlerin önüne sürdüğü liberteryen reformist politikaların yeterli bulunmadı ve birçok Doğu Avrupa ülkesinde protesto ve çeşitli politik hareketler çok daha görülür ve olağan hale geldi.

Polonya'da bu reform hareketleri 1988'in bahar ve yazında protesto ve toplu grevlerle sonuçlandı. Durum, en sonunda Üçüncü Polonya Cumhuriyeti'nin kuruluşu ile sonuçlandı. Benzer olarak Macaristan'da 1987-1988 arası gösteriler arttı ve Avusturya sınırındaki 'demir perde'nin aralanması ile DDR dan birçok kişi Batı Almanya ve Avusturya'ya kaçtı. Reform hareketleri Çekoslovakya'da da işe yaramadı. Rejim politikaları uygulamalarından sonra önce başarısızlıkla ve başarısızlığı müteakiben protesto ve gösterilerle karşılaştı ve bu da rejimin daha otoriter bir yön almasına neden oldu. Son olarak Gorbaçov'un daha önceleri Brezhnev'in izlediği Doğu Avrupa doktrinlerini reddederek DDR yardım göndermek istememesi bütün süreci hızlandırdı. Özcesi Doğu'nun komünist rejimleri, Varşova Paktı, Komintern ve SSCB'nin kendisi ile beraber dağıldı. Moskova'da daha bağımsız bir yol izleyen Yugoslavya ise kendini bir iç savaşın içinde buldu.

Ancak bizi ilgilendiren asıl önemli olay 1991'de cereyan etti. Ukrayna bağımsızlık referandumu %92,3 oranında kişinin onayı ile sonuçlandı- bu oran bölgesel olarak Kırım'da %54; Donetsk ve Luhansk'da ise ortalama ve yaklaşık %50 olarak hesaplandı. Bu olayı zamanın Amerikan Moskova Büyükelçisi, Robert Strauss, 'Rusya için 1991 yılının en devrimsel nitelikteki olayı Komünizmin çöküşü değil ancak tüm politik çizgilerden Rusların kendilerinin bir parçası ve en azından buna yakın olarak gördükleri şeyin kaybı olabilir: Ukrayna.' şeklinde tarif etmiştir.

Rusya ve Ukrayna arasındaki gerginlikler 2014'te tekrar görünür hale geldi. Sivastopol ve Simferopol kentlerinde meydana gelen Rus yanlısı gösterilerden sonra Kırım parlamentosu 6 Mart günü Ukrayna'dan ayrılma ve duruma yönelik 16 Mart'ta meydana gelmek üzere toplumsal bir referandum yapılmasına karar verdi. Daha sonra ise Rusya, Kırım'a asker gönderildiğine dair iddiaları doğruladı ve Putin bu durumu Rus vatandaşlarının ve Rus askeri varlığının güvenliğini koruma şeklinde karakterize etti.

TMUN'23 KALKINMA KOMİTESİ ÇALIŞMA REHBERİ

24 Şubat 2022 tarihinde 2014'tekine benzer bir durum yeniden tekerrür etti. 2021 yılının Mart ayından başlamak üzere Rusya, Ukrayna sınırına yaklaşık 190.000 kişilik askeri personel ve ekipman yığını yaptı. Ancak işgal gününün kendisine kadar herhangi bir askeri müdahale iddiası Rus kaynaklarınca yalanlandı. Yine de 21 Şubat 2022'de Rusya Federasyonu Donetsk ve Luhansk Halk Cumhuriyetleri'ni resmi olarak tanıdığını ilan ederek kısa bir süre sonra bölgeye asker gönderdi.

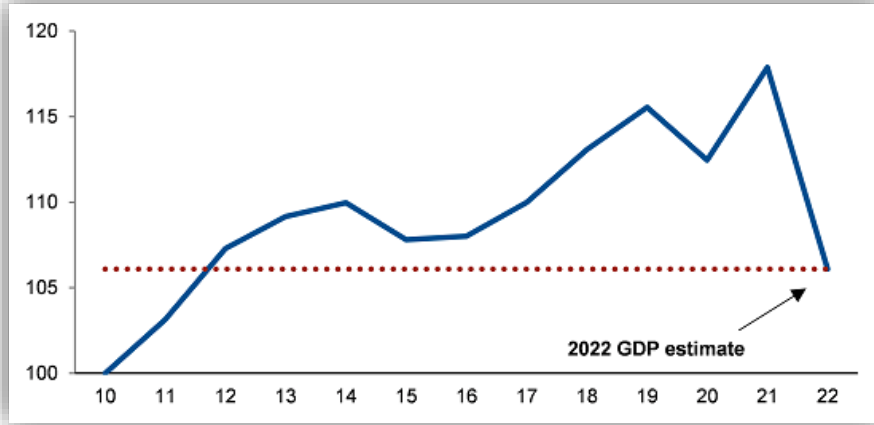

Savaşla Ortaya Çıkan Ekonomik Sorunlar

İşgalin başladığı günden itibaren dünya çapındaki finansal marketlerde keskin bir düşüş gözlemlendi. Petrol, doğal gaz, metal (özellikle Rusya'nın ürettiği nikel, çelik ve alüminyum) ve yiyecek fiyatlarında genel bir artış gözlemlendi. Avrupa TFF gaz fiyatları 4 Mart'ta 192 EUR değerini görerek rekor seviyelere ulaştı. Gözetilen bu durum bilhassa Avrupa marketlerinde endişeye yol açtı. Ukrayna'da bulunan birçok otomotiv fabrikası Batı Avrupa araba şirketlerine parça sağlamakta: Birçok üretim tesisi parça eksikliğinden ötürü ortaya çıkan üretim kesintisini şimdiden ortaya koymakta. Benzer bir şekilde birçok hava ve denizyolu şirketi de artan yakıt fiyatlarında dolayı zarar görmekte ve buna ek olarak hava sahasının daralmış olması hava şirketlerini alternatif uçuş yolları kullanmaya sevk ederek bahsi geçen sorunu daha da artırmaktadır. Yaptırımlardan dolayı Rus şirketleriye iş birliği içerisine giremeyen Avrupalı demiryolu şirketleri de benzer ekonomik kayıplara maruz kalmaktadır.

TMUN'23 KALKINMA KOMİTESİ ÇALIŞMA REHBERİ

Rusya'ya Karşı Alınan Yaptırım Kararları ve Ülkelere Dönütleri

Yaptırımlar bilhassa önemli Rus bankalarını ve Rus merkez bankasını, Rusya'nın kamu/devlet borçlarını, seçilmiş Rus kamu görevlilerini ve oligarklarını ve aynı zamanda yüksek teknoloji bileşenlerinin Rusya'ya ihracını hedef almakta. Bu önlemler, zaten gerilemede olan Rus rublesi üzerinde güçlü bir baskı oluşturmakta ve tüketici fiyat enflasyonunda bir artışa neden olabileceği ise çoğu ekonomist tarafından göz önünde bulundurmaktadır.

Rusya'nın zaten güçlü bir finansal birikim ve mali yapıya sahip olduğunu konuşmuştuk: düşük düzeyde bir kamu dış borcu ve ayrıca önemli yabancı rezervler (yaklaşık 640 milyar USD). Bununla birlikte, batılı mevduat ülkelerinin ikincisine dayattığı dondurma, Rus merkez bankasının bunları konuşlandırmasını engellemekte ve Rusya'nın tepkisinin etkinliğini azaltmaktadır. Rus ekonomisi, özellikle enerji ihracatı olmak üzere emtia fiyatlarındaki artıştan yararlanabilir. Ancak AB ülkeleri Rusya'dan yaptıkları ithalatı sınırlama niyetini açıklamasıyla beraber sanayi sektöründe Batı'da üretilen yarı iletkenlere, bilgisayarlara, telekomünikasyona, otomasyona ve bilgi güvenliği ekipmanlarına sınırlı erişim, bu girdilerin Rus madencilik ve imalat sektörlerindeki önemi göz önüne alındığında zararlı olacaktır.

Ayrıca Avrupa, Rus petrol ve doğal gazına olan bağımlılığı nedeniyle, bu çatışmanın sonuçlarına en çok maruz kalan bölgelerden biri gibi görünüyor. Rusya'nın tüm doğalgaz arzını Avrupa'ya ikame etmek kısa ve orta vadede imkansız olsa da ve mevcut fiyat seviyelerinin enflasyon üzerinde önemli bir etkisinin olacağı açık.

Problemin Gelişmekte Olan Ekonomilerde Ortaya Çıkardığı Sorunlar

Dünyanın geri kalanında ekonomik sonuçlar, esas olarak halihazırda var olan enflasyonist baskıları körükleyecek olan emtia fiyatlarındaki artış yoluyla hissedilecek. Avrupa'dan gelen talebin azalması da küresel ticareti sekteye uğratacaktır. Asya'da bölgedeki birçok ekonominin

TMUN'23 KALKINMA KOMİTESİ ÇALIŞMA REHBERİ

net enerji ithalatçısı olmasıyla, etki, özellikle enerji fiyatları olmak üzere yüksek ithalat fiyatları aracılığıyla hemen hissedilecektir.

Amerikalarda ise Rusya ve Ukrayna ile finansal bağlantıları oldukça sınırlı olması ve Kuzey ve Güney Amerika'daki birçok ülkenin hem Rusya hem de Ukrayna ile son derece az ticari ilişki bulundurması, savaşın etkisi esas olarak fiyat kanalı ve Avrupa'nın büyümesinin yavaşlaması yoluyla hissedilmesi beklenmekte.

Bildiri Teklifinin Yanıtlaması Gereken Sorular:

1. Batının yürüttüğü politikalar Rus ekonomisi üzerinde ne kadar etkili olmuştur ve savaşın bitmesi durumunda bu politikalarda nasıl değişikliklere gidilmesi öngörülmektedir?
2. Savaşın yol açacağı global ekonomik sıkıntılar nelerdir ve ne gibi kaynakların kısıtlılığı öngörülmektedir?
3. Avrupa Birliği ve Eurozone ülkeleri savaştan hangi düzeyde etkilenecektir ve ülkelerinin kaybı nasıl minimize edilebilir?
4. Ülkelerin savaşın olumsuz etkilerinden kaçınmak için kullandığı yöntemler nelerdir, bu yöntemler nasıl geliştirilebilir?
5. Savaşın bitmesi durumunda bilhassa Ukrayna ve Rusya'nın ekonomilerinin iyileşebileceği düşünülmekte midir?

Araştırma Önerileri:

- *<https://www.aljazeera.com/economy/2022/6/8/russia-ukraine-war-threatens-long-lasting-impact-on-global-eco>
- *<https://www.ft.com/content/742f15fc-675a-4622-b022-cbec444651cf>
- *<https://www.reuters.com/world/europe/blood-treasure-chaos-cost-russias-war-ukraine-2022-11-10/>

Kaynakça:

- *<https://wiiw.ac.at/economic-consequences-of-the-ukraine-conflict-dlp-3427.pdf>
- *<https://www.ecb.europa.eu/euro/intro/html/index.en.html>
- *<https://www.britannica.com/place/Ukraine/The-Poroshenko-administration>
- *<https://www.theice.com/products/27996665/Dutch-TTF-Gas-Futures/data?marketId=5439161>
- *<https://www.cvce.eu/en/collections/unit-content/-/unit/df06517b-babc-451d-baf6-a2d4b19c1c88/de5ef049-acec-4e19-983c-27104320cd2b>
- *<https://www.ft.com/content/742f15fc-675a-4622-b022-cbec444651cf>

TMUN'23 KALKINMA KOMİTESİ ÇALIŞMA REHBERİ

[*https://www.coface.com/News-Publications/News/Economic-consequences-of-the-Russia-Ukraine-conflict-Stagflation-ahead](https://www.coface.com/News-Publications/News/Economic-consequences-of-the-Russia-Ukraine-conflict-Stagflation-ahead)

Gündem Maddesi 2- *Gelişmiş global ekonomilerin gelişmekte olan ülkelere karşı yürüttüğü finansal anlamda yıpratıcı faaliyetler ve bunların incelenmesi*

Problemin Tanımı

Günümüzde hala aktif bir sorun olan ve gelişmekte olan ülkelerin sosyal ve ekonomik ilerlemelerine zarar veren emperyalizm, geçmişte de günümüzde de birçok global soruna sebebiyet vermiştir. Bu sorunlar etkileri bakımından birbirinden farklı olarak değerlendirilebilmekle beraber türlü çeşitlere ayrılır. Dolayısıyla bu gündem geçmişte yaşanmış bazı olaylar ile bu örnekleyecek ve sorunlarına açıklık getirecektir. Bunlar, Latin Amerika-ABD ilişkileri gibi daha bilinen konulara değinmek ile beraber fazla görünürlük kazanmamış Botsvana'nın gelişim sürecini de dikkate alacaktır.

Küba Ambargosu ve ABD-Latin Amerika İlişkileri

1 Ocak 1959'da Küba'daki Fulgencio Batista rejimine karşı yer alan silahlı başkaldırının başarı ile sonuçlanmasıyla devrim lideri Fidel Castro başa getirildi ve Küba, batı yarım kürede kapitalizmi kaldırarak sosyalizmi tercih eden ilk ülke oldu. Daha önceleri bir İspanyol kolonisi olan Küba, İspanyol-Amerikan savaşı sonrası 1 Ocak 1899 yılında Amerika'nın askeri kontrolüne devredilmişti ve 20 Mayıs 1902 tarihine kadar bu şekilde de kaldı. Bu kısa dönemde belli pozitif gelişmelerle karşılaşan ülkede (arttırılmış sanitasyon sonucu sarı hummanın etkisinin azaltılması veya devlet ofislerinde çalışan Kübalıların sayısının arttırılması vs.) dönemin sonlanmasıyla beraber 1902 yılında Tomás Estrada Palma genç cumhuriyetin ilk cumhurbaşkanı seçildi. Ancak instabilite ve kargaşa ile geçen dönemi 1906 yılında devrim ve geçici Amerikan askeri varlığı ile son buldu.

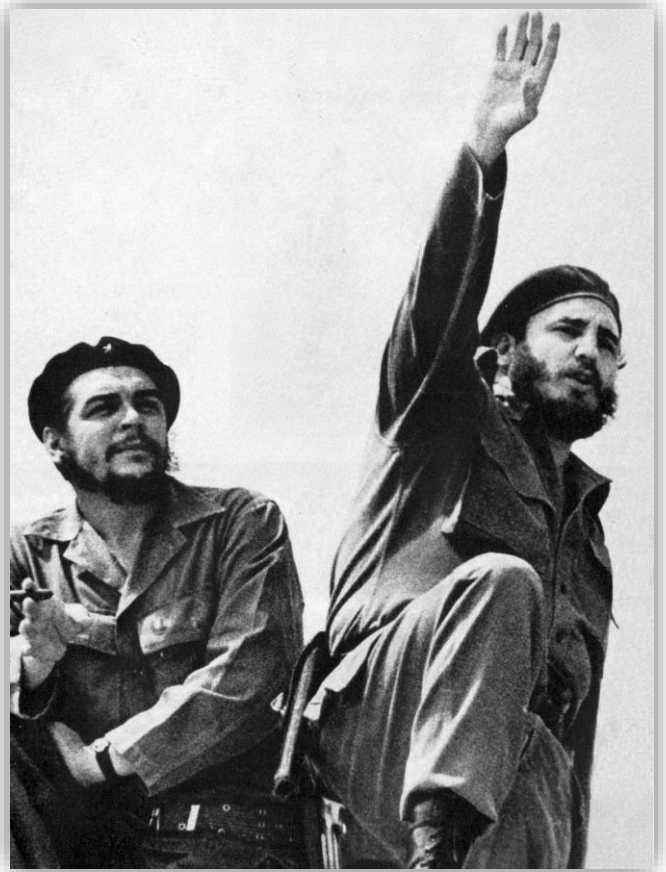
Küba 1919 yılına kadar yüksek şeker fiyatları ve en büyük ticari ortağı olan Amerika'nın geniş market olanakları sayesinde ekonomik bir bolluk dönemi yaşadı ancak bu 1920'de son buldu. Karşılaşılan finansal kriz sonrası birçok borç ertelemesine ve alınan diğer türlü önleme rağmen birçok banka ve şirket iflas etti. Ülkede süregelen yolsuzluklarla beraber süreç düzelmesi son derece zor bir hal aldı. 20 Mayıs 1925 yılında Gerardo Machado y Morales seçmenin büyük bir çoğunluğunu arkasına alarak seçimi kazandı ve ülkenin ilk tam teşekküllü diktatörü haline geldi. Başarıyla sonuçlandığı söylenemeyecek çeşitli reform hareketlerine öncülük etmeye çalıştı ancak 12 Ağustos 1933 yılında ordu tarafından sürgün edildi.

TMUN'23 KALKINMA KOMİTESİ ÇALIŞMA REHBERİ

Machado sonrası dönemde ülke birçok cumhurbaşkanı değiştirdi ancak hepsi Machado'nun çöküşü sırasında ordunun kontrolünü ele geçiren bir çavuş olan Fulgencio Batista y Zaldívar birer kuklası halini almıştı. Batista döneminde ABD ekonomik ve politik etkisi adada son derece görünür hale geldi ve artan yoksulluk, eşitsizlik ve yolsuzluk ile beraber ulusal bağımsızlık ve emperyalizme karşı mücadele gibi konular sınıf çatışmaları ve ekonomik baskıyla yakında bağlantılı hale geldi. Dahası, Küba Komünist Partisi'nin kurucusu Julio Antonio Mella ve Antonio Guiteras gibi isimler, ulusal kurtuluşun ancak sosyalizm mücadelesiyle sağlanabileceğini aktif bir şekilde savunma yoluna gitti.

1953'te ulusal bir ayaklanmanın ve özcesi devrimin fitilini ateşlemek amacıyla Moncada kışlasına Fidel Castro ve birkaç genç 'devrimci' saldırıda bulundu. Başarısız oldular, ancak ülke çapında tanınırlık kazandılar. Fidel Castro, kardeşi Raul Castro ve yoldaşları sonunda Meksika'ya bir hapisane süreci sonrasında sürgün edildiler ve buradan 1956'da 'Granma' adlı küçük gemiyle kaçarak Küba'ya çıkartma yaptılar. Kısa süren bir gerilla savaşı sonrası ise Batista rejimini devirmeyi başardılar. Demokratikleşme ve sosyal ilerlemeyi kapsayan reform planlarıyla gelen devrimciler kısa süre içinde ABD ile politik ve ekonomik çatışma içerisine girdi ve 1958 yılında Küba Ambargosu yürürlüğe girdi.

Ambargo bir süreliğine problem teşkil etmemiş olsa da 1989'da Stalinist ekonomik modellerin dünya çapında çöküşüyle beraber serbest piyasanın insafına kalmış oldu. Günümüzde de uluslararası toplumun iradesine karşı devam eden ambargo, ABD- Latin Amerika ilişkilerini tanımlamak için kullanılan önemli bir sembol haline gelmiş bulunmaktadır. Guatemala'da, Şili'de, Bolivya'da, Arjantin'de, Nikaragua'da ve Brezilya'da yer alan ve salt amacı Amerikan menfaatlerini korumak olan darbelerdeki ideallere ters düşen Küba'nın tutumunu bir şekilde cezalandırmaya çalışmaktır Küba Ambargosu ve gelişmiş bir ülkenin nasıl gelişmekte olan ülkelerin önünü kesmeye çalıştığının tanımıdır.

TMUN'23 KALKINMA KOMİTESİ ÇALIŞMA REHBERİ

Fransa'nın Afrika Ülkeleri Üzerindeki Politikaları

Fransa sadece dünyada etkin bir güç olarak kalmak için değil, aynı zamanda anakaranın ihtiyaçlarını karşılamak için Afrika'daki kolonileşme çabalarına dahil olmuş ve kıtadaki mevcudiyetini sömürgecilik sonrasında dahi belli politikalar aracılığıyla korumaya çalışmıştır. Fransa yeni teşkilatlar kurmuş, ikili antlaşmalar yapmış ve bu girişimlerini farklı şekillerde etkilemek için devlet politikalarına dönüştürmüştür. Fransız silahlı kuvvetleri kıtanın her tarafında etkili olmak için aktif olarak kullanılmıştır ve bu sayede Fransa ekonomik olarak günümüze kadarki süreçte hala ekonomik olarak Afrika'da çıkar elde etmeye devam etmiştir. Batı Afrika ve Orta Afrika CFA (Communauté Financière Africaine) Fransı ile, Fransız hükümeti on beş ülke üzerindeki gücüne korumayı başarmıştır. Ticaretten çok ülkenin sunduğu kaynaklarla doğrudan ilgilenen Fransa, uranyumunun %100'ünü, boksitinin %90'ını, manganezinin %76'sını ve kobaltının %59'unu Afrika'dan temin etmiştir. Bu politikalar ise mali yardımlarla yoluyla bu ülkelerin Fransa'ya olan bağımlılığı arttırılmış ve bir bakıma gelişmeleri son derece hız kaybetmiştir.

Zaten etnik ve kültürel bakımdan homojen olmayan ve özcesi ulusal birlik ve beraberlik kavramlarının hala tam olarak tanım bulmadığı bahsi geçen ülkelerin dış etkilere karşı her zaman zafiyeti bulunmuştur. Bu, Fransa'nın sömürgecilik sonrası emperyalist faaliyetlerinin devamlılığına katkı sunmuş ve birçok ekonominin gelişmişlik düzeyinin altında kalmasına sebebiyet vermiştir.

Angola İç Savaşı, Botswana'nın Gelişim Süreci ve Güney Afrika Cumhuriyeti'nin İzlediği Politikalar

Angola İç Savaşı , Angola'da 1975'te başlamış olup aralıklarla 2002'ye kadar devam eden ve birçok ülkenin içinde bulunmuş olduğu, Angola içinde yer alan politik

fraksiyonların arasında yer alan mücadeledir. Savaş, Angola'nın Kasım 1975'te Portekiz'den bağımsızlığını kazanmasının hemen ardından (savaşın Portekiz'deki Estado Novo

TMUN'23 KALKINMA KOMİTESİ ÇALIŞMA REHBERİ

diktatörlüğünün de yıkılmasına neden olan bir arka planının bulunduğu unutulmamalı) başlamıştır ve temel olarak iki köklü sömürgecilik karşıtı gerilla hareketi (komünist MPLA ile anti-komünist UNITA) arasında yer almıştır. Savaş; Sovyetler Birliği, Küba, Güney Afrika ve Amerika Birleşik Devletleri gibi rakip devletler tarafından Soğuk Savaş için vekil bir savaş alanı olarak kullanılmıştır.

ABD ve SSCB gibi daha büyük çaptaki oyuncular dışında Rodezya (şimdiki adıyla Zimbabve)

ve Güney Afrika da mücadeleye katıldı. Angola'nın coğrafi konumu nedeniyle, yaşanan Portekiz çekilmesinin beyaz azınlıklar tarafından yönetilen Rodezya ve Güney Afrika'da endişe uyandırmıştı. Dolayısıyla her iki ülke de başlangıçta katılımlarını silah ve malzeme gibi lojistik sevkiyatıyla sınırlasa da 1968'den itibaren Güney Afrikalılar, Portekiz Hava Kuvvetleri'ne (FAP) mürettebatlı Alouette III helikopterleri ve son olarak güney ve orta Angola'da konuşlanmış Güney Afrika

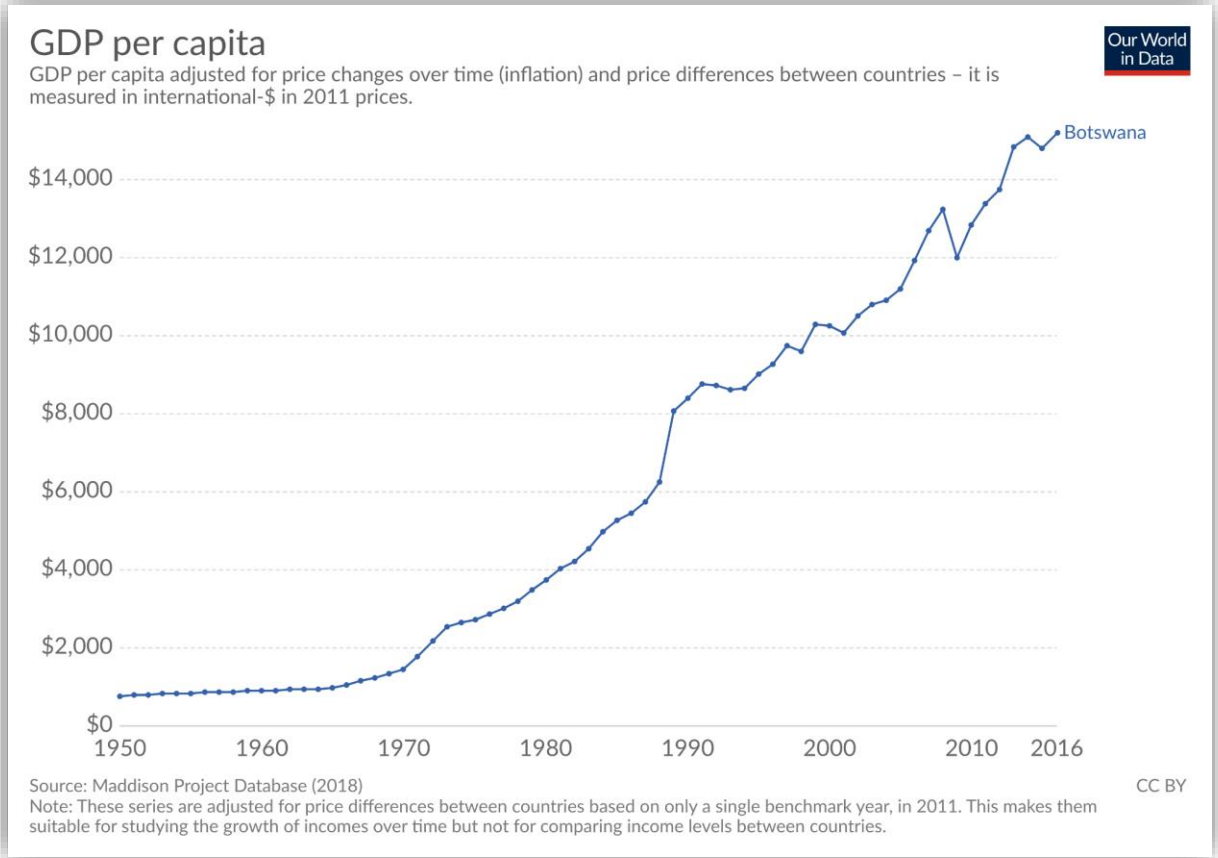
Savunma Kuvvetleri'nden (SADF) oluşan piyade bölükleri sağlanmaya başlanmıştır. Öbür yandan Küba'nın da askeri ve maddi katılımıyla beraber kızışan savaş, bölgenin ekonomik ve sosyal açılardan geri kalmasına ve ülkenin elinde bulundurduğu potansiyelin savaşın küllerine karışarak ortadan kaybolmasına neden olmuş oldu.

Yine yakın coğrafya da bulunan Botsvana da ise farklı bir görüntü hakimdi. Botsvana, Afrika'nın güney bölgesinin ortasında yer alıp denize kıyısı olmayan; sınırları içerisinde birçok hayvan türüne ev sahipliği yapan; 1,6 milyonluk nüfusa sahip bir ülkedir. Ülkenin yüzölçümünün çoğunluğu Kalahari çölü ile kaplanmış olup yaşamaya elverişli değildir. Dolayısıyla nüfusunun %80'lik çoğunluğu ülkenin doğusunda yer alan daha verimli topraklarda yaşamlarını sürdürmektedir. Ülkenin içinde bulunduğu avantajsız coğrafi şartlara rağmen Botsvana, 1966'daki bağımsızlığından itibaren diğer birçok Afrika ülkesine kıyasla fazlaca yol kat etti. Yoksul bir başlangıç yapıp istikrarlı bir büyüme gösteren ülke Afrika'nın nadir başarı hikayelerinden birine konu oldu. 1970'lerde bulunan elmasların buna etkisinin büyük olduğu reddedilemez bir gerçek olsa bu fırsatlar doğru bir şekilde istifade ederek birçok diğer Afrika ülkesine kıyasla (örnek: Nijerya) doğal kaynaklarını kendi yararına kullanmayı

TMUN'23 KALKINMA KOMİTESİ ÇALIŞMA REHBERİ

başardı. Hükümet bugün dahi elmas madenlerinin yarısını kendi elinde tutarak yurttaşlarının yararına sosyal gelişme adına kullanmaktadır

Botswana günümüzde enflasyon, yoğun HIV/AIDS enfeksiyonları ve Zimbabwe'den gelen daha iyi yaşam şartlarına kavuşmak için gelen mülteciler, ekonominin çeşitlendirilme ihtiyacı gibi sorunlarla karşılaşsa da birçok ekonomist ülkenin yürüttüğü istikrarlı politikalarla bunun üstesinden gelebileceğini öngörmekte. Bu ise gelişmekte olan iktisatların emperyalist politikalarla maruz kaldığında gelişmelerinin ne kadar mümkün olduğunu göstermektedir. Botswana kuruluşundan itibaren komşuları Güney Afrika ve Rodezya(güncel adıyla Zimbabwe)'nın aksine yerel siyahi bir başkan tarafından yönetilmiş ve gelişme konusundaki başarısını kanıtlamıştır.

Bildiri Teklifinin Yanıtlaması Gereken Sorular:

1. Gelişen ekonomiler karşısında emperyalizm hala bir tehdit midir?
2. Botswana'nın gelişim süresindeki başarısının nedeni nedir?
3. Fransa'nın günümüz Afrika politikaları zarar verici midir?

TMUN'23 KALKINMA KOMİTESİ ÇALIŞMA REHBERİ

4. Latin Amerika- ABD ilişkilerinde ABD'nin Soğuk Savaş döneminde ve günümüzde yürüttüğü politikalar bölgede ne gibi sorunlara neden olmuştur ve yürütülen politikalar haklı mıdır?
5. Angola İç Savaşı'ndaki dış müdahaleler ne gibi sonuçlar doğurmuş ve savaşın ve ülkenin gidişatını nasıl etkilemiştir?
6. Birçok Afrika ülkesinin gelişim sıkıntısı yaşaması ne kadar dış müdahalelere bağlıdır?

Araştırma Önerileri:

*<https://www.uni-due.de/geschichte/vst-hatzky.php>

*<https://www.afreximbank.com/afreximbank-announces-us1-5-billion-financing-programme-to-botswana/>

*<https://www.dlapiper.com/fr/france/insights/publications/2022/11/africa-energy-futures/africa-energy-futures-botswana/>

Kaynakça:

*https://www.mercatus.org/system/files/Explaining_Botswanas_Success.pdf

*<https://www.britannica.com/place/Botswana>

*<https://www.britannica.com/place/Angola/Independence-and-civil-war>

*<https://www.e-ir.info/2020/12/02/the-angolan-civil-war-conflict-economics-or-the-divine-right-of-kings/>

*<https://www.uni-due.de/geschichte/vst-hatzky.php>